

TIDSDOKUMENT

Brev från STOCKHOLM den 15.8.42 till ÅBO/Finland med ankomststämpel Åbo 18.8.42

Försändelsen är frankerad med normalt nordiskt porto 20 öre.
Avsändare är "WEHRMACHTINTENDANT BEIM DEUTSCHEN WEHRMACHTATTACHÉ IN SCHWEDEN STOCKHOLM" med adressen Strandvägen 7C Stockholm. (Tysk militärattaché UTHMANN).
Finsk censur i Åbo.

Uthmanns inställning till Sverige kan lättast följas i hans korrespondens med Oberquartiermeister IV i OKH 1939–1942, R H 2/v 2938, Freiburg. Den var klart positiv fram till sommaren 1941. Bl a försvarade han svensk politik mot den tyske militärattachés i Helsingfors (och bakom honom väl även en del finska militärers) anklagelser att vara alltför negativ mot Tyskland. Därefter, när svensk förståelse och assistans i fråga om östfält-tåget inte alls blev vad han trott på och velat få sina överordnade att tro på, slog allt bittrare tongångar igenom: regeringen reciprocerar ej tysk tolerans och söker hindra att svenska folket fattar sympati för Tyskland; Tyskland är fienden nr 1, inte England, inte ens Sovjetunionen. Han var samtidigt kritisk mot sin egen minister och dennes diplomatiska medarbetare, som han fann vara hemfallna åt defeatism, passivitet och skönmålning av tysk-svenska förhållanden.

Lika öppet som i denna handbrevskorrespondens uttalade sig Uthmann inte i sin telegrafiska rapportering. Men det måste ha varit honom angeläget att inte låta sina tidigare förhoppningar på att första världskrigets tyskvänliga stämningar i Sverige skulle kunna återuppväckas framstå som alldeles grundlösa. Han måste ha varit angelägen om att till det mesta möjliga spela upp eller t o m överspela uttalanden från svenska interlokutörer, som vittnade om förståelse och sympati för Tyskland.

Uthmann hade 1941 utnämnts till generallöjtnant och hoppades på ett divisionsbefäl, som han dock till följd av ohälsa ej kunde erhålla. Han blev kvar som militärattaché i Stockholm till krigsslutet. Resignerande inför ett allt oundvikligare tyskt nederlag fick han mer förståelse för realismen i svensk politik. Sina goda relationer till svenska militärer behöll han hela krigstiden. De sista krigsveckorna medverkade han i ansträngningarna att få ett oblodigt slut på den tyska ockupationen i Norge.

Uthmann var en tysk militär präglad av 1914 års anda och målsättningar men alls ingen nazist. Han var i grunden positivt inställd till Sverige och han ville undvika ett tyskt-svenskt krig. På det hela gynnade hans rapportering Sverige. Själv framhöll han efter kriget särskilt, att han hos sina överordnade motarbetat Terboven och Quisling, som varit klart anti-svenska och ivrigt sökt påverka Hitler i samma riktning. Se härom brev till Kempff 26.7.1945 och andra handlingar i Uthmanns Nachlass, Freiburg.

